ושמואל אמר לחיוב. תימה היכי מ"ל לחיוב דאם כן הויא ברייתא זו ואין נ"ל זו: **מאי** לאו טוגס דממון. תימה בממון מה שייך לומר לא עגם אלא א"כ אהיר דבשלמא בעונש שבועה דהייטו קרבן שייך דבפסח ומילה ליכא קרבן משום דלית בהו לאו אע"ג דאיכא כרת: **כאן** שהודה כאן שבאו עדים. ואיצטריך שתי אזהרות משום דעונשין אין שוין דבהודה שייך חומש ואשם ובעדים לא שייך אלא חיוב עונשין ומיהו תימה אמאי קאמר בריש מוכחש עונש שמעון וכשיפא אומר מונשבע על שקר דכיון דלא מיירי אלא לאחר שבועה תרוייהו ה"ל למימר מונשבע על שקר: **אחד** שבועת העדות ואחד שבועת הפקדון. וא"ת אמאי לא תשיב שבועת מלוה וי"ל משום דשבועה במלוה לא כתיב אלא מפקדון אתיא: איתיביה

תורה אור

נשבע עליו. לאחר שנאסר נשבע שאין אצלו ולא גזלו ממנו: **מכו.** מי אמריגן הא מנח ויכול לפטור בו את עצמו ואשתכח דלאו מידי כפריה: **שומר חנם אני עליו.** ונשבע והודה: **חייב.** קרבן שבועה בגוף הממון: **שהרי פטר עצמו.** בשבועה: **מגניבה ואבידה.** שאם היה נגנב ממנו משבועה ואילך היה נפטר בדברי שקר שהרי הוא עצמו גנבו וחייב בכל אונסין עד שיחזירנו: שוקל פטור במתה מחמת מלאכה ומלאכת בשר מחמת מלאכה דלמעבד מלאכה שייליה אלאו לאוקמה בכילתא: **אע"ג דהא קאים.** ומוזלה ליה בגויה. והשתא איכו לא כפר מידי אפ"ה כיון דשמא סוף השבועה לבא לידי כפירת ממון חייב: **הכא נמי.** אע"ג דכפירה דממון כהודאה הוא דהא "ישבעי כלי דאמו מ-" טעמא בעלמא הוא. ולא כפר ליה ממונא, מילתא דאיבעיא ליה לרבא פשיטא ליה לרבה דאמר רבה: "שורי גנבת, והוא אומר לא גנבתי, מה טיבו אצלך? שומר חנם אני עליו" חייב *שהרי פטר עצמו מגניבה ואבידה, "שומר שכר אני עליו" חייב שהרי פטר עצמו משבורה ומתה, שואל אני עליו חייב שהרי פטר עצמו ממתה מחמת מלאכה אלמא אע"ג דהא קאים כיון דאי מיגניב, ממונא קא כפר השתא נמי ממונא קא כפר הכא נמי אף על גב דעפרא בעלמא הוא כיון דאי מיגניב בעי שלומי ליה ממונא מעליא השתא נמי ממונא קא כפר ליה יתיב (ה) רבא וקאמר להא שמעתא איתיביה רב עמרם לרבא (ה) וכחש בה פרט למודה בעיקר כיצד: שורי גנבת והוא אומר לא גנבתי, מה טיבו אצלך? אתה מכרתו לי, אתה נתתו לי במתנה, אבוך מכרו לי, אבוך נתנו לי במתנה, אחר פרתי רץ, מאליו בא אצלי, תועה בדרך מצאתיו, שומר חנם אני עליו, שומר שכר אני עליו, שואל אני עליו: ונשבע והודה יכול יהא חייב תלמוד לומר "וכחש בה" פרט למודה בעיקר א"ל תדורא בי תניא ההיא דקאמר ליה הילך בי קאמינא דקיימא באגם; אתה מכרתו לי מאי מודה בעיקר? איכא לא צריכא דא"ל לא נתתי לך דמי, שקיל תורך וזיל אתה נתתו לי אביך נתנו לי מאי מודה בעיקר? איכא דאמר ליה על מנת דעבידנא לך נייח דנפשא ולא עבדי לך, שקיל תורך וזיל הועה בדרך מצאתיו לימא איבעי לך לאהדוריה ליה? אמר אבוה דשמואל באומר "שבועה אבידת מצאתי ולא הייתי יודע שהיא שלך שאחזירנה לך". תניא אמר בן עזאי ר' שבועת הן הבין בה ולא במוצאה, במוצאה ולא בה, לא בה ולא במוצאה לא בה ולא במוצאה, קושטא אשתבע? אמא בה ובמוצאה למאי הלכתא? רב אמי אמר רבי חנינא לפטור, ושמואל אמר לחיוב ובפלוגתא דהני תנאי דתניא *המשביע עד אחד פטור, ר' אליעזר בר' שמעון מחייב, במאי קא מיפלגי מר סבר *דבר הגורם לממון כממון דמי ומר סבר לאו כממון דמי, אמר רב ששת הכופר בפקדון נעשה עליו גזלן וחייב באונסין ותנא תונא וכחש בה למדנו עונש אחרה מניין? תלמוד לומר "לא תכחשו" מאי לאו לעונש ממון, לא, לעונש שבועה, הא מדקתני סיפא (ג) ואישתבע מכלל דרישא דלא אישתבע דקתני סיפא ונשבע על שקר למדנו עונש אחרה מנין? ת"ל "לא תשקרו" ומדסיפא דאישתבע רישא דלא אישתבע, אמרי אלי ואלי דאישתבע באן שהודה כאן שבאו עדים, אמר עדים, חייב באונסין אורויי אורי, חייב בקרן וחומש ואשם מתיב רמי בר חמא *ישכנגדו חשוד על השבועה כיצד אחד שבועת העדות ואחד שבועת הפקדון ואפילו שבועת שוא אם איתא, בכפירה הוא דאפסיל ליה? אמר הכא במאי עסקינן דקא"ל באגם דלאו כפירה הוא דסבר אשתמיטא ליה אדאזילנא ומייתינא ליה תדע *דאמר רב אידי בר אבין "הכופר: במלוה, כשר לעדות, בפקדון נשבע ומכחש ואילך אין לו דין. דשומר חנם אלא חייב באונסים אם יאנס: **וכחש בה למדנו לעונש.** דכתיב בתריה "והשיב את הגזילה" אלמא קמה ליה בכלותיה משבועה וכחש על דעביד השבה וזהו עונשה: **ה"ג מאי לאו עונש כפירה.** כלומר עונש דמאי, לאו דאיעניש אכפירה אף על גב דלא אשתבע: **לא, עונש שבועה.** הא עונש דעגשיה קרא לתתייב באונסין משום שבועת שקר היא אבל אי לא אשתבע לא: **ונשבע על שקר למדנו לעונש.** דכתיב בתרייה חומש ואשם: **ת"ל לא תשקרו.** דהייטו אזהרת שבועת שקר דסמיך ליה "לא תשבעו בשמי לשקר" ומלא תשקרו נפקא לן דבשבועת כפירת ממון משתני דכתיב "לא תכחשו בעמיתו" "כמו וכחש בעמיתו בפקדון": **כלון שסודה.** בסיפא כשהודה שום חומש ואשם: **ושכנגדו חשוד.** במסכת שבועות (דף מד:) גבי תלוו כשבעין וגוטלין דזה אחד מהן מי שהיה לו חבירו חייב שבועה והוא חשוד על השבועה שמלא שקרן בשבועתו, שכנגדו נשבע ונוטל: **אחד.** שנחשד על שבועת העדות: **ואחד.** (שנשבע) על שבועת הפקדון שרמיוהו שנשבע לשקר, ואפילו לא נחשד אלא לשבועת שוא שאין בה כפירת ממון ורע לשמים הוא ולא רע לבריות נפסל לשבועת ממון: **ואם איתא.** לדרב ששת דמשבעת כפירתו נעשה גזלן למה לי למתניית גזלי הגך, דמשמע דלא אפסיל עד שעת שבועה כי הגך, הא משבעת כפירה אפסיל ליה משום דהוי גזלן: **דקאי באגם.** וכי אמר רב ששת כגון דאמרי סהדי דכי כפר ליה בידיה נקט ליה (תדע) דהיכא דאיכא למימר לאשתמוטי איכוין עד דמייתי ליה לא מפסיל בלא שבועה: **דאמר רב לידי הכופר במלוה.** ולא נשבע, ובאו עדים, כשל לעדות, דמלוה להוצאה ניתנה ואינה עכשיו בידו ורוצה לדחותו עד שתשיג ידו: בפקדון

מסורת השס

עין משפט נר מצוה

קלט א מיי' פ"ח מהל' שבועות הלכה ח:

קמ ב ג מיי' שם הלכה ט:

קמא ד ה ו ז מיי' שם הלכי ו והלכי יא:

קמב ח מיי' שם פ"י הלכה ה:

נוסח כללי

ש"ע קמ"ג ט מיי' פ"ג מהל' גזילה הלכה יד סמג עשין עג טוש"ע ח"מ סי' רלד סעיף א

נוסח/מבנה

ש"ע דף סג. וכפ"ג דף סד. [ע"ש.]

שינויי גרסא

שטבר פגנב (בדף ב)

קמב מיי' פ"ג מהל' מאנו פקדון, טושן ונעשן הלכה א ומ ב סמג עשין לה טוש"ע ח"מ סי' לב סעיף ב: חסכון מאון ואחר בדוף — ש"ע חיוב קמה כ"ל מ"ט"ש שם קרבן לשון — סעיף ד עיין בכ"י: תדע ל' ג"ר: בגנב הוא חייב בכל אבל כאומר חנם הוא פטור בכל חוץ מבטידה

נוסח

דף א' שבועת לגזל אביהם ראוי יודע מאותה על אודות אביהם וחזר והודה ביודע מעתה ידעין – האם כה נחשב בגזלה על כפירת ממון לחייבו קרבן

נוסח

דין על ר"ש: הכופר בפקדון (בלי שבועה ע"ז) נעשה גזלן וחייב באונסין

מבנה

קושיות על ר"ש

הגהות הב"ח

(ה) גמ' יתיב רבא וקאמר וכו' רב עמרם לרבא: (ג) שם מדקתני סיפא דאישתבע:

* [ע"ש מוכיח בבא ב:]

* הגהה: אין חיוב קרבן אלא אם כן יש בגזילה כלה לכבוד המאון ומיהו מה שאחר קאי "ישבעי כלי דאמו מ-" אומר על סמא חלבון מאון אין חיוב קרבן

** נראה דלא קאי אבאן דאמר חנם פטור אבל אבל לאומר חנם פטור אם הוא אינו נגנב הוא בדין ל"ש ע"ז כך

ס"ק תרלא משמעות [וכן פי' רש"י בב"מ כ: וע' פרש"י כריתות יח: ומזמים כה:]

* ל"ג ל"ל: שאומר "לאבי אמתן" ולאבוהו יש מגיליה ר' מאן לן מאי הקדקדו

* ע"ל ל"ל: בגנבת מאון ע"ז בגנב ע"ז ובדר

* אבקדן נגנב

שבועות לב.

[ע"ש עתה לה: פסחים ה: וש"נ]

ויקרא ה: כב

אי אמר אבדה וכחש בה ונשבע על שקר על אחת מכל אשר ישבע האדם לחטא בהם

יבן ובכ' כי יחטא ואשם ובאה הדבר אשר בגזל או את הפקדון אשר הפקד אליו או את האבדה אשר מצא

* אלו הקרבנות ובשבועה

ס"ק כ"ט בס ובמלאה

* לון מאחר שאומר הרי אדם נתן לי לדבר אל אל-אל מפרטי רש"

שבועות מ:

ב"מ ד. ה. [ע"ש]

* נראה דפה לשון שבר (שם בסוד על באונסין) ואם דקאמר שומר חנם בכוונה דאם יאמר שומר חנם אם כופר בפקדון מתחייב באונסין

ל"ל שנחשד

רש"ל מוחק זה